

Doç. Dr. Coşkun Küçüközmen

Sosyal medya ve haberciliğin geleceği

coskunkucukozmen@ekonomik-cozum.com.tr

Başlığa bakarak bir kehanette bulunacağımı zannetmeyin. Günümüzün sosyal medyasının hızlı yükselişi ve kapsayıcılığı karşısında geleneksel gazetecilik ve haberciliğin durumuna ilişkin bazı tespitlerimi paylaşacağım.

Medya okuryazarlığı kısa sürede sosyal medya okuryazarlığına dönüştü. Sanal âleme yabancı olan ya da girmemekte direnenler büyük ölçüde bu sürecin dışında kaldılar. Twitter köşe yazarlığı türedi adeta. Bu yazarlar sadece 140 karakter ile değil yazılarını resim formatına getirerek, önemli cümle ya da paragrafları büyüterek, renklendirerek okuyucunun dikkatini çekmeyi başardılar. Birçok twitter hesaplarının takipçi sayısı gazetelerin çoğunun günlük tirajından daha fazla. Durum böyle olunca gazetenin öneminin giderek azaldığına tanık oluyoruz.

İstanbul'dan Çeşme'ye gelen sevgili dostum Nebil İlseven bu yazıyı kaleme almadan önce İzmir Ekonomi Üniversitesi'ne ziyaretime geldi. Son derece verimli bir sohbetin ardından www.nediyor.com sitesinden haberdar olup olmadığını sordu. Duyduğumu ama siteyi hiç ziyaret etmediğimi söyledim. Site bir tür twitter gazetesi adeta. Sosyal medyada yer alan haberleri toplama, değerlendirme, filtreleme ve ön plana çıkan olaylara ilişkin olarak kimin ne zaman ne dediğini görebilmenize yarayan son derece aktif ve güncel bir site. Giriş yaparak kendi hesabınızı oluşturma ve adeta ilgi alanlarınızı dikkate alarak kendi gazetenizi sanal âlemde tasarlayarak haberlere anında erişebilmenizi sağlayan bir internet sitesi. Yani tam üstünüze göre olan terzi işi bir site oluşturuyorsunuz. Bu sitelere benzer türde siteleri araştırdığımda www.thebuzz.com ve www.theplazz.com sitelerinde dikkatimi çektiğini ifade etmeliyim.

Yaşanan bu gelişmeler karşısında masaüstü bilgisayarların hatta dizüstü bilgisayarların bile yakın zamanda tarihe karışacağını söylemek sanırım abartı olmaz. Taşıma kolaylığını tercih edenler tablet bilgisayarları da bir süre sonra terk edecek desek çok mu ileri gitmiş oluruz? Artık herkes ve her şey zahmetsiz taşınabilen, kolayca erişilen ve her şeyi bir şeyde toplayan araçlara yani mobil telefonlara doğru hızla yol alıyor. Twitlerin neredeyse %60'tan fazlası mobil telefonlardan gönderiliyor. Fotoğraflar, videolar yine mobil telefonlarda, banka hesapları, kullanımı giderek azalan e-posta ve daha nice uygulamalar bugün mobil telefonda toplanmış durumda.

Peki televizyon? Giderek daha az seyirciyi cezbeden bir araç haline geliyor. Televizyon kanallarının geleceği de risk altında. Çağı yakalamak, izleyiciyi farklı yollarla cezbetmek için onların da yapmaları gereken çok şey var.

İnsanlar artık kendilerine dayatılan şeylere tepki duyuyorlar, habere, bilgiye özgürce erişmek istiyorlar. Hiç gitmedikleri, belki de asla gidemeyecekleri, göremeyecekleri ülkelerde yaşayan insanlarla yine internet üzerinden iletişim kurabiliyorlar, görüntülü haberleşebiliyorlar.

Yine twitter'a dönecek olursak bu araç üzerinden ders vermek bile mümkün. Twitter takipçilerim muhtemelen hatırlayacaktır, TwitAkademi olarak İzmir Ekonomi Üniversitesi'nden bir grup öğretim üyesi twitter üzerinden ders vermiştik.

Sözü fazla uzatmaya gerek yok, bugün sosyal medyaya habercilik bağlamında olan talebin artması basın güvenilir basın olup olmamasından geçiyor. Gerçi bu çerçevede yayınlanan birçok asılsız haber ya da yorumu dikkate alacak olursak aynı güven sorununun sosyal medya için de geçerli olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda önemli olan şey seçici olmak, farklı görüş ve yorumları güvenilir, doğru kaynaklardan izlemektir.

Bir diğer önemli husus ise günümüz insanının zamanını çalmanın, diğer bir ifadeyle boşa geçirme girişimlerinin sonuçsuz kalacağı hatta tepki doğuracağıdır. Gereksiz mesaj ya da mesajlarla insanların zamanını çalmak, saçma sapan yorum ve haberleri yaymak türünden girişimlerin de hedefine ulaşmayacağı aşikâr. İnsanların zaman kullanımına saygı göstermek, iyi bir iletişim dili kullanmak, kafa karıştırmadan konuyu kısa ve öz bir şekilde anlatabilmek önemlidir.

Bugün sanal âlemin ya da sosyal medyanın dışında kalan çok değerli düşünürler, filozoflar ve bilim adamlarımız var. Deneyimleri, sezgileri ve öngörülerini bizlere ve geleceğe ışık tutacak nitelikli insanlarımız, bürokratlarımız, politikacılarımız, akıl adamlarımız var. Genç habercilerimizin bu kişileri arayıp bularak bu kişilerin görüşlerini paylaşacakları, geniş kitlelere ulaştıracakları platformlara taşımaları bence hem gerekli hem de önemlidir. Toplumları değiştirmeye çalışmak sonuçsuz bir girişimdir, anlamaya çalışmak ise bilgelik gerektiren büyük bir girişimdir.